

Internationella rapporten 2014

Ingvar Eriksson, Svenska Pig

Svenska Pig deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. I nätverket jämförs produktionsresultat från medlemsländerna och ekonomiska parametrar. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor i respektive land. I denna rapport redovisas produktionsresultat och kostnadsjämförelser från åren 2009-2013

Vid årets InterPIG-möte i Brügge i Belgien fanns följande länder representerade; Belgien, Brasilien, Danmark, Frankrike, Irland, Nederländerna, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, USA och Österrike. Förutom dessa länder ingår även Italien och Kanada i InterPIG.

Sammanfattning

Liksom föregående år innebar 2013 en viss ekonomisk återhämtning för den svenska grisproduktionen. Lönsamhetsgapet jämfört med övriga InterPIG-länder finns dock fortfarande kvar, främst på grund av de höga byggnadskostnaderna. Men tack vare att grispriserna har stigit mer i Sverige än i övriga länder så har skillnaden i lönsamhet minskat. Det bör dock betonas att hela grisbranschen även internationellt präglas av en pressad ekonomi. Av InterPIG-länderna är det endast Brasilien, Spanien och USA som kan uppvisa en positiv lönsamhet 2013.

Vad det gäller produktionstekniska resultat så är svensk grisproduktion till stora delar mycket konkurrenskraftig. Undantaget är smågrisdödligheten under ditiden där stora utmaningar kvarstår i arbetet med att öka smågrisöverlevnaden.

Resultatunderlag

InterPIG samlar årligen in och sammanställer respektive lands produktionstekniska och produktionsekonomiska resultat inom grisföretagande. I tabell 1 visas hur stor andel av de olika ländernas produktion som ingår i resultatunderlaget. Siffrorna från Brasilien, Kanada och USA är dock inga nationella medeltal, utan kommer från teoretiska beräkningsmodeller baserade på olika källor om landets totala produktion.

Tabell 1. Underlag till produktionsresultat från InterPIG-länderna 2013

Land	Smågrisproduktion			Slaktgrisproduktion		
	Antal besättningar	Medelantal suggor	Suggor i % av landets totala produktion	Antal besättningar	Medelantal slaktgrisplatser	Slaktgrisar i % av landets totala produktion
Österrike	194	93	7	294	760	7
Belgien	333	182	12	374	1182	9
Brasilien	308	500	-	0	750	-
Kanada	0	0	-	0	0	-
Tjeckien	40	414	15	60	2020	19
Danmark	604	680	40	650	1700	23
Frankrike	1711	194	30	1711	1571	38
Tyskland	741	224	8	2080	1149	14
Storbritannien	138	698	25	174	1491	3
Irland	104	706	48	84	3800	40
Italien	0	360	5	0	3284	3
Nederländerna	613	456	30	779	1736	23
Spanien	631	995	31	3100	1600	30
Sverige	135	309	52	89	1154	12
USA	0	0	-	0	0	-

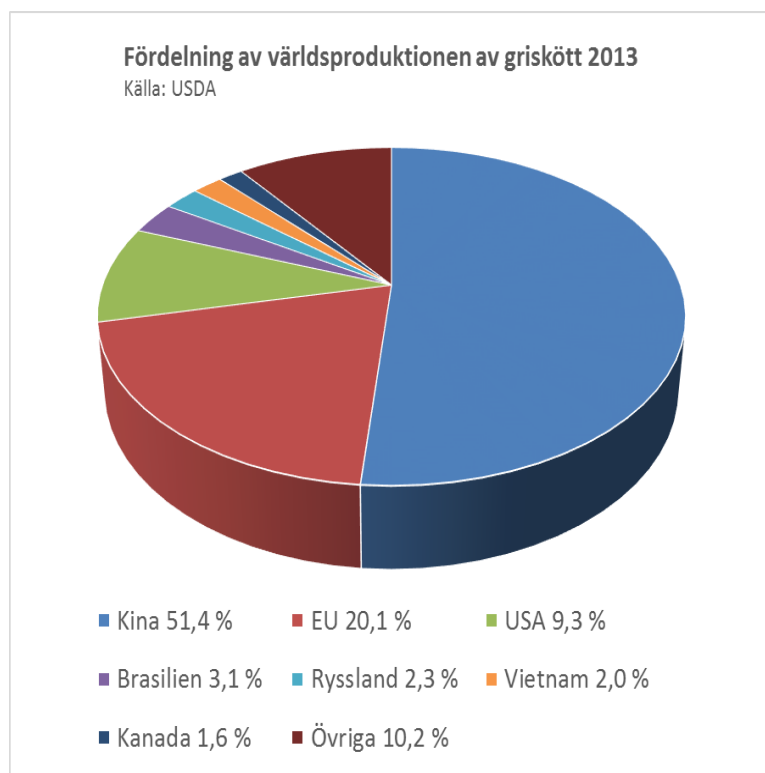
Det är svårt att få en allt igenom rättvis jämförelse mellan länderna. Som exempel på skillnader kan nämnas betalningssystemen. I de flesta länder avräknas grisarna för varm slaktvikt, medan vissa avräknar på kall slaktvikt eller på levande vikt och detta påverkar ekonomiberäkningen per producerad enhet. Likaså är omräkningsfaktorn från slaktvikt till levandevikt olika mellan länderna. Dessa och andra skillnader kompenseras så långt det är möjligt med hjälp av omräkningar. I det samlade slutdokumentet gör alla länderna redovisningarna på samma sätt, vilket innebär att utvecklingen inom land är tillförlitlig.

Omvärld

EU står för totalt 20 procent av världsproduktionen av griskött vilket motsvarar cirka 260 miljoner grisar per år. Inom EU har Tyskland den största produktionen med 56 miljoner grisar. Danmark, som producerar knappt 30 miljoner grisar, varav 10 miljoner smågrisar exporteras, ligger på delad fjärde plats volymmässigt. Svensk grisproduktion utgör cirka 1 procent av EUs produktion. Antalet slaktade grisar i Sverige har minskat från 3,3 miljoner år 2000 till drygt 2,5 miljoner år 2013. Genom strukturrationalisering har antalet besättningar i Sverige minskat under samma tid från 2000 till 1200, där 20 procent av företagen svarar för 75 procent av smågrisproduktionen. Produktionen av svenskt griskött räknat i ton sjönk med 28 procent mellan 1999 och 2013, samtidigt som den totala förbrukningen ökade med 8 procent och importen av griskött ökade med 212 procent.

Tabell 1. Procentuell fördelning av grisproduktionen i EU 2013
(Källa: EU-kommissionen)

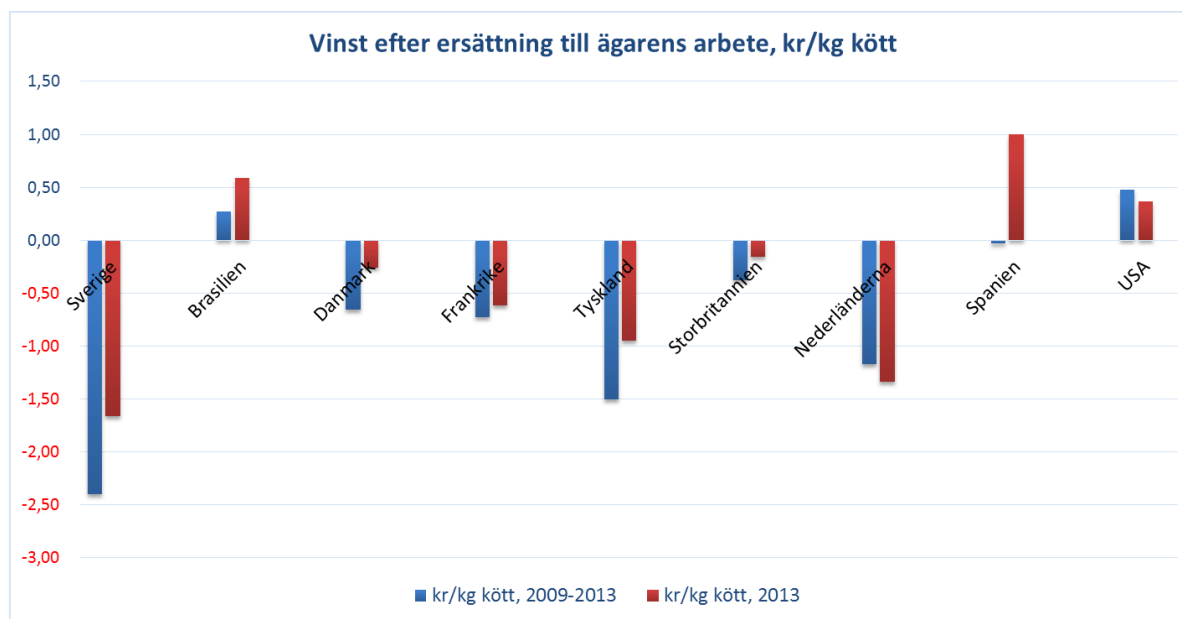
Tyskland	22,7
Spanien	16,8
Frankrike	9,4
Polen	7,6
Danmark	7,6
Nederländerna	5,5
Sverige	1,0
Övriga länder	29,4

Figur 1: Fördelning av världsproduktionen av griskött

Produktionsekonomi

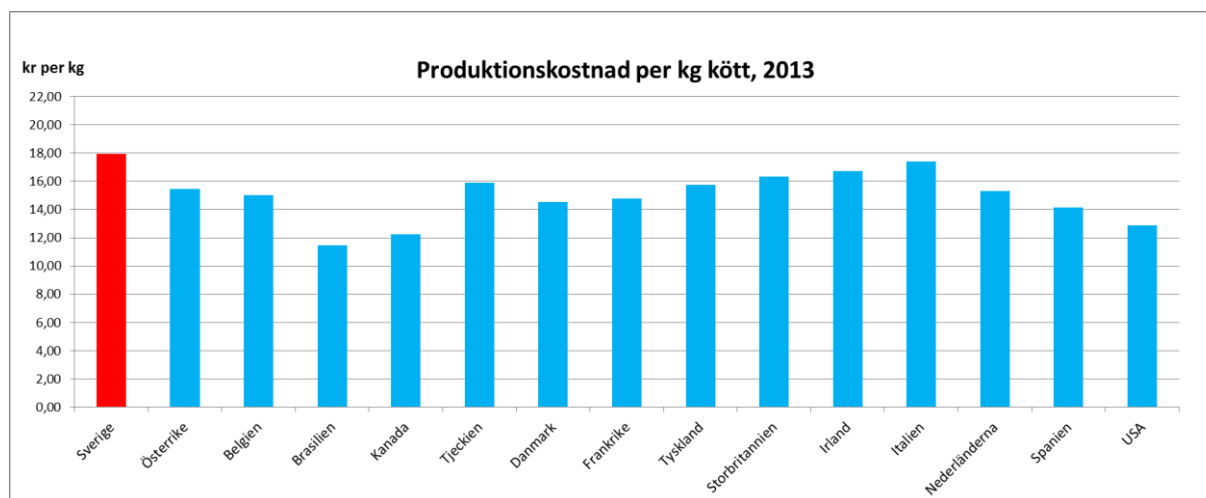
Hur har det gått för InterPIG-länderna 2013? Bland de största grisproducerande länderna är det Brasilien, Spanien och USA som har kunnat redovisa en positiv lönsamhet (figur 2). Bland övriga länder med mindre produktionsvolym är det endast Österrike som ligger precis över noll-strecket. Sett över flera år är det bara Brasilien och USA som haft en positiv lönsamhet, medan de flesta InterPIG-länderna inom EU haft en negativ lönsamhet.

Figur 2. Vinst efter ersättning till ägarens arbete.

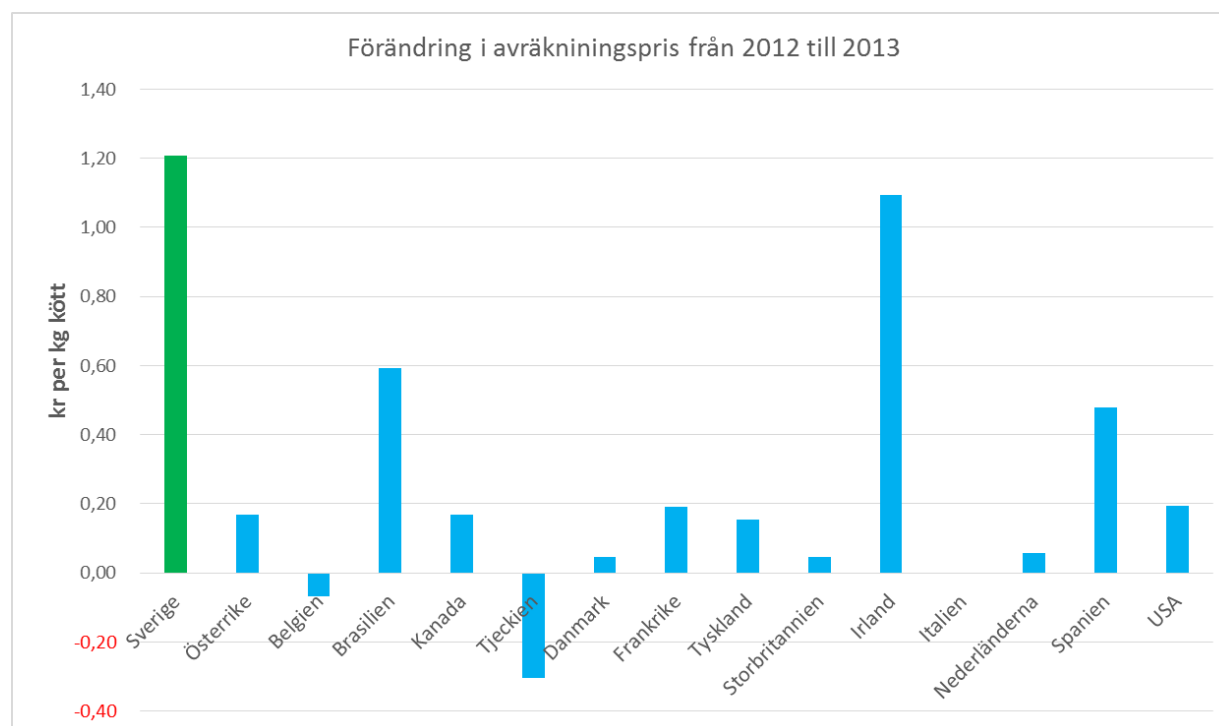
Sverige har under en följd av år utmärkt sig med en negativ lönsamhet, vilket till största delen beror på höga produktionskostnader (figur 2). Det är Brasilien, Kanada och USA som har de lägsta produktionskostnaderna, 11,47 – 12,88 kr/kg. Inom EU-InterPIG ligger Spanien lägst, 14,16 kr/kg. Det är de höga byggnadskostnaderna som är den största belastningen för svensk del. Räknat per slaktgris krävs det i Sverige cirka 20 % mer byggyta och per suga 35 % mer byggyta än för EU-länderna i genomsnitt. Dessutom innebär våra vintrar att kostnaderna för isolering, snöbelastning och uppvärmningssystem blir höga jämfört med i många andra länder.

Fördelningen av produktionskostnaderna per kg kött visar att i Sverige utgör kostnaden för byggnader (räntor och avskrivningar) 22 % jämfört med medelandelens i InterPIG som är 10 %. För kostnadsposterna arbete och övriga kostnader (semin/avel, medicin, försäkringar, underhåll och övrigt) ligger Sverige på i stort sett samma nivå som övriga InterPIG-länder, 9 % respektive 11 %. Fodrets andel av produktionskostnaden är lägre i Sverige, 58 %, jämfört med 69 % för InterPIG totalt. Förklaringen till detta ligger delvis i att de svenska grisarna har en mycket hög fodereffektivitet och delvis i att vi har en dubbelt så hög andel hemmablandat foder i Sverige jämfört med övriga länder. Räknat i faktisk kostnad har dock de svenska grisproducenterna fått känna av prishöjningar i lika stor utsträckning som InterPIG-länderna i övrigt. Jämfört med föregående år steg foderpriserna med cirka 7 % år 2013.

Figur 3. Produktionskostnad per kg kött

Dock har lönsamhetsgapet till övriga länder minskat de två senaste åren tack vare högre grispriser. Sverige har haft den största höjningen på avräkningspriset under 2013 av alla InterPIG-länderna (figur 4). Under 2014 har detta positiva intäktsläge förstärkts ytterligare. Medan i princip alla övriga stora grisproducerande exportländer inom EU drabbats av prissänkningar 3-4 månader i sträck under sommaren och hösten på grund av det ryska importstoppet så har det svenska avräkningspriset hållit en stabil nivå. Trots att prisgapet gentemot Danmark och Tyskland, som traditionellt är de länder med störst försäljning till Sverige, varit högst påtaglig så har importen av griskött till Sverige minskat hittills i år med drygt 7 %.

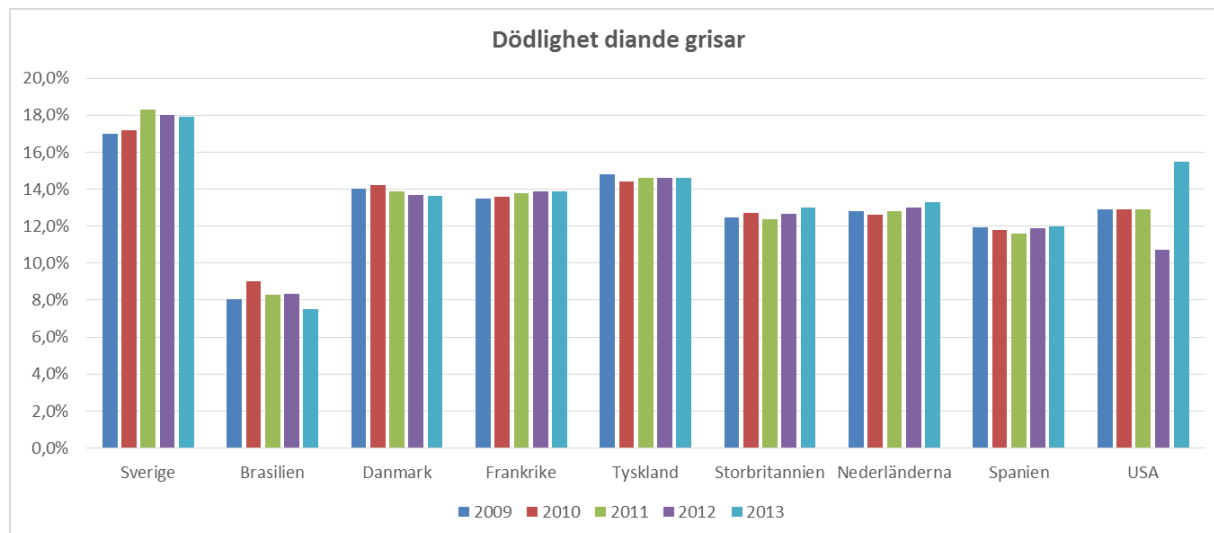

Figur 4. Förändring i avräkningspris från 2012 till 2013

Produktionsresultat

Vad det gäller de produktionstekniska resultaten så har inte bilden förändrats särskilt mycket sedan föregående år för svenskt vidkommande. Det är smågrisdödligheten som är vår svagaste länk. För alla andra produktionsparametrar är vi konkurrenskraftiga eller mycket konkurrenskraftiga.

Under 2013 låg smågrisdödligheten i Sverige på 17,7 %, att jämföra med medeltalet inom InterPIG som var 12,7 %. Visserligen har det skett ett litet trendbrott genom att dödligheten minskat något senaste året, men utmaningen kvarstår: Vi måste öka smågrisöverlevnaden!

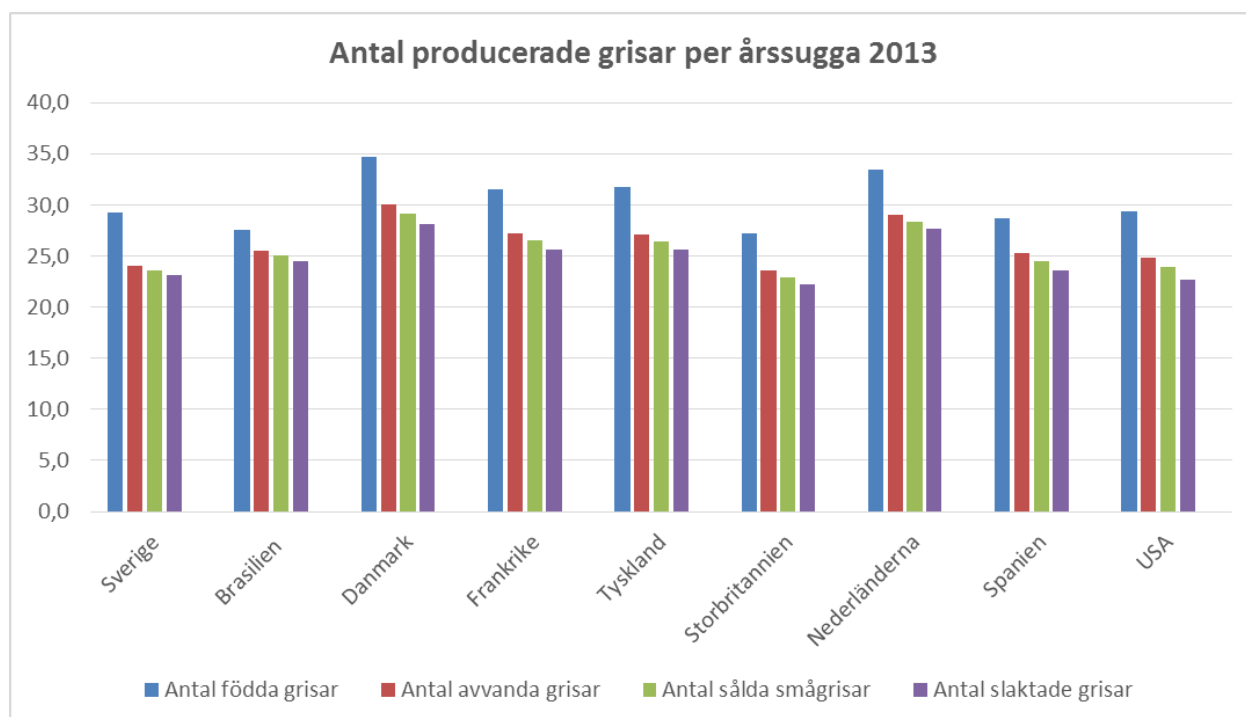
Figur 5. Smågrisdödlighet, födsel till avvänjning

Sedan 2006 har antalet levande födda per kull ökat med en gris, från 12,3 till 13,2 i Sverige, samtidigt som antalet avvanda bara ökat med 0,5 grisar. Nu gör ny genetik sitt intåg i Sverige, och det kommer med all sannolikhet öka på antalet levande födda grisar i en snabbare takt än tidigare. Därför måste vi fokusera på bra arbetsrutiner och bra arbetsmetoder samt förbättra den nyfödda grisens närmiljö väsentligt för att på bästa sätt ta hand om stora kullar.

Noterbart i figur 5 är USA där smågrisdödligheten ökat från 10,7 % till 15,5 % under 2013 på grund av ett landsomfattande utbrott av PED-viruset (Porcine Epidemic Diarrhoea) som drabbar nyfödda grisar och orsakar en mycket hög dödlighet.

Liksom tidigare år är dödligheten efter avvänjning samt i slaktgrisledet mycket låg i Sverige jämfört med övriga länder. Den sammanlagda dödligheten från avvänjning till slakt ligger i Sverige på 3,6 %, att jämföra mot medeltalet i InterPIG som är 5,2 %. De åtta största grisproducerande InterPIG-länderna har en ännu högre sammanlagd dödlighet, 5,9 %. Dessutom har minskningen i dödlighet under denna uppfödningssperiod gått snabbt i Sverige jämfört med de flesta övriga länder under de senaste 5 åren, vilket kan ses som avspeglning av det goda hälsoläget i svenska besättningar.

Efter smågrisdödligheten är det den långa ditiden för smågrisarna som är den mest resultatbegränsande faktorn eftersom det leder till färre kullar per sugga och år. I Sverige är ditiden i genomsnitt 33 dagar medan medeltalet inom InterPIG är 25 dagar. Kortast digivningstid är det i USA och Brasilien som har 21 dagar. En veckas längre ditid förlänger suggans grisionsintervall vilket innebär att suggan på årsbasis producerar en gris färre per år, motsvarande cirka 4 % lägre produktionseffektivitet.

Figur 6. Antal producerade grisar per årssugga 2013.

I tabell 3 och 4 redovisas sammanställningar över de viktigaste resultatmått inom smågrisproduktion respektive slaktgrisproduktion. Med undantag för smågrisöverlevnad och kullar per årssugga så hävdar Sverige sig väldigt väl i konkurrensen.

Tabell 3. Resultatmått i smågrisproduktionen 2013

Land	Avvanda grisar per årssugga	Avvanda grisar/kull	Kullar per årssugga	Digivningsperiod	Tomdagar per kull	Avvänningsvikt
Sverige	24,0	10,9	2,21	33,1	16,4	10,2
Danmark	30,0	13,3	2,25	31,0	15,2	7,0
Nederländerna	29,0	12,2	2,37	26,0	12,0	7,7
Belgien	27,4	11,8	2,33	22,9	17,8	7,2
Frankrike	27,2	11,5	2,35	23,7	15,6	6,9
Tyskland	27,1	11,6	2,33	25,5	15,1	7,1
Irland	26,5	11,2	2,36	28,0	10,7	7,0
Brasilien	25,5	11,0	2,31	28,0	14,0	8,0
Spanien	25,3	10,9	2,33	23,0	17,7	6,2
Tjeckien	25,1	11,3	2,23	26,5	21,2	8,0
USA	24,8	10,5	2,37	21,0	17,0	6,1
Österrike	23,8	10,4	2,29	27,3	16,1	7,3
Storbritannien	23,6	10,3	2,29	26,4	17,0	7,2
Italien	23,6	10,7	2,25	27,1	19,1	7,6
Kanada	22,9	10,1	2,27	21,0	23,8	6,2

Tabell 4. Resultatmått i slaktgrisproduktionen 2013

Land	Insättnings- vikt	Varm slakt- vikt	Tillväxt gram per dag från insättn. till slakt	MJ OE per kg tillväxt från av- vänjning till slakt	Om- gångar per år	Dödlighet %, insättning till slakt
Sverige	31,2	92,2	912	32,9	3,4	1,6
Österrike	32,0	95,6	792	34,4	3,0	1,7
Belgien	22,7	92,2	656	37,8	2,5	3,3
Brasilien	23,0	90,6	820	-	2,9	2,2
Kanada	30,0	98,3	878	34,0	3,4	3,5
Tjeckien	29,7	90,1	822	-	3,3	2,4
Danmark	30,7	82,7	916	33,0	4,0	3,5
Frankrike	35,6	91,8	797	33,1	3,2	3,5
Tyskland	36,7	95,6	794	34,5	2,7	2,6
Storbritannien	35,0	81,2	816	34,1	4,0	2,8
Irland	24,9	82,2	817	34,0	4,2	2,4
Italien	19,0	129,0	650	43,8	1,8	0,5
Nederländerna	31,2	93,1	795	34,0	2,9	2,2
Spanien	18,0	82,3	676	-	2,6	3,5
USA	18,0	93,9	795	37,2	2,6	5,0

Slutord

Svensk grisproduktion har ett gynnsamt läge just nu, med en kraftig medvind i opinionsbildningen. Skälen till detta är debatten om svanskuperade grisar, insikten om den låga användningen av antibiotika i svensk grisproduktion samt uppgifterna om utbredd förekomst av MRSA-bakterier i utländskt griskött. Det som krävs för att utnyttja detta på bästa sätt är en utjämning av skillnaderna i produktionsvillkor. Det gäller digivningstid och hur vi kan värna om smågrisens överlevnad, men det gäller framförallt hur grisenäringen kan kompenseras för de 30 % dyrare byggkostnaderna vid nyinvestering. Med nya kostnadseffektiva stallar skulle det finnas goda förutsättningar för en lönsam svensk grisproduktion med hög djurvelfärd.